

Huvudman

Älvdalens kommun
kommun@alvdalen.se

Beslut

Datum 2025-05-14

Dnr SI 2025:1595

Sida 1 (14)

Ärendet

Tillsyn av Älvdalsskolan F-6 i Älvdalens kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Älvdalens kommun att senast den **17 oktober 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande garantin för tidiga stödinsatser, särskilt stöd, studiehandledning på modersmålet, svenska som andraspråk, extra studietid samt skolans arbete mot kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Älvdalens kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Älvdalens kommun ska vidta följande åtgärder

Garantin för tidiga stödinsatser och särskilt stöd

1. Se till att en särskild bedömning och planering av eventuella stödinsatser sker i samråd med specialpedagogisk kompetens när det utifrån användning av nationella kartläggningsmaterial i förskoleklass, nationella bedömningsstöd i årskurs 1 och nationella prov i årskurs 3 finns en indikation på att en elev inte kommer att nå kommande kunskapskrav. Huvudmannen ska redogöra för hur skolan säkerställer och arbetar med lärares samverkan med specialpedagogisk kompetens vid denna särskilda bedömning. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 4 och 4 a §§ skollagen.)
2. Se till att personal, när de när de befarar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av

kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen anmäler detta till rektorn för utredning om särskilt stöd. Rektorn ska dokumentera de anmälningar om utredning av särskilt stöd som inkommer under perioden **19 maj till 10 oktober 2025**. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

Studiehandledning på modersmålet

1. Se till att de elever som bedömts ha behov av studiehandledning på modersmålet ges sådant stöd. Huvudmannen ska i samband med redovisningen inkomma med en sammanställning över behovet av studiehandledning på modersmålet vid skolenheten. Av sammanställningen ska framgå vilka elever som har behov av studiehandledning på modersmålet, vilka språk som behoven avser och hur elevernas behov av studiehandledning på modersmålet tillgodoses. (5 kap. 4 § skolförordningen [2011:185].)

Svenska som andraspråk

1. Se till att de elever som bedöms vara i behov av undervisning i svenska som andraspråk ges detta. Inkom med en sammanställning över de elever som får undervisning i svenska som andraspråk, samt en redogörelse för hur undervisningen organiseras. (5 kap. 14–15 § skolförordningen.)

Extra studietid

1. Se till att alla elever i årskurs 4–6 erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka och undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen. Dokumentation och scheman om den extra studietid som skolan anordnar ska bifogas redovisningen av vidtagna åtgärder. (10 kap. 5 a § skollagen.)

Kränkande behandling

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den **18 augusti 2025** klargöra skyldigheten för all skolpersonal att, vid kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling göra en anmälan till rektorn. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Dokumentationen ska ges in till

Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 5, 8 och 10 §§ skollagen.)

2. Se till att skolpersonal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit under perioden **19 maj till 10 oktober 2025**. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser trygghet och studiero.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:1595) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har under våren 2025 inlett en tillsyn av Älvdalsskolan F-6 i Älvdalens kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Älvdalsskolan F-6 följer gällande bestämmelser om garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd, studiehandledning på modersmålet, undervisning i svenska som andraspråk, extra studietid, trygghet och studiero samt skolans arbete mot kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt rast- och lektionsobservationer mellan den 4 mars 2025 och 7 mars 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygskataloger och omdömen, planen mot kränkande behandling och åtgärdsprogram. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Garantin för särskilt stödinsatser

Lärarna som undervisar i förskoleklass och lågstadiet berättar att de använder de nationella kartläggningsmaterialen i förskoleklass, de nationella bedömningsstöden i årskurs 1 samt de nationella proven i årskurs 3. Lärarna uppger att det är lärarna, utifrån elevernas resultat, som gör bedömningen om en elev behöver stöd i sitt lärande och planerar för vilka stödinsatser och anpassningar eleverna behöver. Lärare uppger i intervju att personal med specialpedagogisk kompetens inte är involverad i arbetet med särskilda bedömningar utifrån resultaten från de nationella kartläggningsmaterialen, bedömningsstöden eller de nationella proven. Personal med specialpedagogisk kompetens involveras först när lärarna anmäler till elevhälsan att extra anpassningar inte är tillräckligt. Vidare berättar lärarna att de har en överföring i slutet av läsåret om eleverna ska byta lärare där de informerar om vilka anpassningar eleverna har getts och vad den nya läraren behöver veta.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor framgår att om en elev riskerar att inte uppfylla betygskriterierna som minst ska uppfyllas sätter skolan in extra anpassningar. Lärare har i intervju gett exempel på extra anpassningar som skolan använder sig av, exempelvis skärmar, hörselkåpor och anpassade uppgifter.

Lärare berättar att om de befäradar att extra anpassningar inte är tillräckligt för en elev anmäler de eleven för utredning om särskilt stöd till elevhälsan som träffas månadsvis. Elevhälsan kan be lärare att göra en pedagogisk kartläggning och därefter startar elevhälsan en utredning om särskilt stöd.

Efter att utredningen är genomförd informerar specialpedagogen eller arbetslagsledaren lärarna om vad de kommit fram till och vilket eventuellt särskilt stöd en elev ska få. Det är lärarna som skriver åtgärdsprogrammen utifrån det utredningen visar. Om utredningen visar att eleven inte är i behov av särskilt stöd fattas beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram. Dock framgår det i intervju med lärarna att de anser att det finns elever på skolan som har behov av särskilt stöd som idag inte får det. Av dessa elever finns både elever som lärarna har anmält och som de inte anmält till rektorn som elever som är i behov av särskilt stöd.¹ Lärare uppger att det är svårt att veta vad som händer efter att de skickat in en anmälan till rektorn och elevhälsan då de inte alltid får återkoppling om det startats en utredning eller inte.

I intervju med rektorn framgår att när en elev blir anmäld för att utredas för särskilt stöd tas eleven upp på elevhälsans möten. Om eleven hamnar i kö för att utredas av externa aktörer fortsätter skolan med att ge eleven extra anpassningar tills den externa utredningen är klar.

Rättslig reglering

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i

1. förskoleklassen, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik,
2. lågstadiet i grundskolan, i anpassade grundskolan och i sameskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3, och
3. lågstadiet i specialskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 4.

Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna i 5 eller 7 § redan är uppfyllda. Det ska i så fall skyndsamt planeras sådant stöd

¹ Enligt elevförteckning som upprättats i samband med protokollet avses exempelvis elev 1, elev 2, elev 6 och elev 7 som inte blivit anmälda till rektorn som elever som är i behov av särskilt stöd.

som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §. (3 kap. 4 § skollagen.)

Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid

1. en särskild bedömning enligt 4 §,
2. planering av stöd som anges i 5 § när det i förskoleklassen eller lågstadiet upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, och
3. uppföljning enligt 4 b §.

Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens. (3 kap. 4a § skollagen.)

I slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan ska det genomföras en uppföljning av de extra anpassningar som getts i ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs. (3 kap. 4 b § skollagen.)

Av förarbetena framgår att kravet på att en särskild bedömning ska göras om det finns en indikation på att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som ska uppnås, är ett lägre krav än att det kan befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som lägst ska uppnås. Syftet är bl.a. att på så sätt fånga upp de mer svårbedömda eleverna. (Prop. 2017/18:195 s. 46.)

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Detta gäller elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet. (3 kap. 5 § skollagen.) Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de

betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 7 § skollagen.)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. (3 kap. 9 § skollagen.)

Av förarbetena till skollagen framgår att det är viktigt att skolan inte väntar för länge med att utreda en elevs eventuella behov av särskilt stöd. Utredningen ska göras i samråd med den berörda eleven och med beaktande av bestämmelsen om särskild hänsyn till barnets bästa. Om denna utredning visar att eleven är i behov av särskilt stöd för att kunna nå målen ska sådant stöd ges. Det är elevens behov av stöd som ska vara vägledande för besluten. För rektorn är därför varje beslut om en stödåtgärd något som måste föregås av noggranna pedagogiska överväganden, samtidigt som det också finns ekonomiska realiteter att beakta. Av den anledningen föreslår regeringen relativt detaljerade bestämmelser för den process som ska leda fram till beslut om särskilda stödåtgärder eller till ett beslut om att stöd inte ska sättas in. Processen kan beskrivas i fem steg: att uppmärksamma, utreda, dokumentera, åtgärda samt följa upp och utvärdera. I vissa fall kan en utredning göras snabbt och enkelt, medan det i andra fall kan behövas en mer omfattande utredning. Någon tidsgräns för hur lång tid utredningen får ta kan därför inte anges. Huvudprincipen måste dock vara att det ska ske skyndsamt, så att eleven får det stöd hon eller han behöver så fort som möjligt. (Prop. 2009/10:165 s. 287–291.)

Skolinspektionens bedömning

Inledningsvis konstaterar Skolinspektionen att det inte framkommit annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller extra anpassningar. Skolinspektionen bedömer dock att det finns brister i verksamheten när det gäller garantin för tidiga stödinsatser och arbetet med särskilt stöd.

Av utredningen framgår att lärarna själva gör bedömningen om en elev behöver stöd i sitt lärande och planerar för vilka stödinsatser och anpassningar eleverna behöver. Personal med specialpedagogisk kompetens involveras först när lärarna anmäler till elevhälsan. Skolinspektionen bedömer därmed att det finns brister i skolans arbete med garantin för tidiga stödinsatser då det inte har gjorts en särskild bedömning av elevers kunskapsutveckling i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens i de fall det har funnits en indikation på att elever inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i skolans arbete med elevers rätt till särskilt stöd. Av utredningen framkommer att alla lärare inte anmäler elever som de bedömer kan vara i behov av särskilt stöd till rektorn.

Bristerna avseende tidiga stödinsatser samt särskilt stöd försvårar möjligheterna för elever att kunna uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med lärare och rektorn samt i dokumentation inskickad inför tillsynen framgår det att inte någon elev på skolan får studiehandledning på modersmålet. Lärare och rektor uppger samtidigt att det finns elever på skolan som har behov av studiehandledning på modersmålet. I intervju med rektorn uppger hon att det är cirka 10–12 elever på skolan som har behov av studiehandledning på modersmålet. Såväl lärare som rektorn säger att anledningen till att eleverna inte får studiehandledning på modersmål är att det saknas handledare. Huvudmannen bekräftar detta och tillägger att skolan annonserat efter studiehandledare på de aktuella modersmålen men att ingen har sökt tjänsterna.

Rättslig reglering

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. (1 kap. 4 § skollagen.)

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan (5 kap. 4 § skolförordningen.)

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår att ingen elev på skolan, trots att de bedömts vara i behov av det, får studiehandledning på modersmålet. Studiehandledning på modersmålet är en rättighet för elever som behöver det. Det är elevens behov som ska styra hur länge och i vilken omfattning eleven ska få studiehandledning på modersmålet. För den enskilda eleven kan studiehandledning på modersmålet göra det möjligt för eleven att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning som minst ska uppfyllas i ett eller flera ämnen även om eleven inte klarar av att följa undervisningen på svenska. Att elever som är i behov av studiehandledning inte erbjuds detta innebär dels att alla elever inte ges samma möjlighet att utvecklas så långt som möjligt, dels att alla elever inte ges möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Att elever som har behov av studiehandledning på modersmålet inte får det är en brist.

Svenska som andraspråk

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med lärare och rektorn framgår att det finns elever på skolan som har behov av undervisning enligt kursplanen för svenska som andraspråk. Lärare säger att det rör sig om ett tjugotal elever, två till tre elever i varje klass. Undervisande lärare i svenska som andraspråk och rektorn uppger i intervju att den undervisning som sker inte är undervisning i ämnet svenska som andraspråk utan stöd i svenska för elever med annat modersmål än svenska. Rektorn har angett i intervju att eleverna bedöms utifrån kursplanen i svenska som andraspråk men att eleverna inte har all sin undervisningstid i svenska som andraspråk. I inskickade betygskataloger och omdömen för perioden höstterminen 2023 till höstterminen 2024 framgår att inga elever har fått omdömen eller betyg i svenska som andraspråk utan har blivit bedömda utifrån kursplanen i svenska.

Rättslig reglering

Undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål, elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare.

Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev (5 kap. 14 § skolförordningen).

Undervisning i svenska som andraspråk ersätter undervisning i svenska. (5 kap.15 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår att elever som har behov av undervisning i svenska som andraspråk inte undervisas enligt kursplanen för ämnet. Att rektorn i intervju har angett att eleverna bedöms utifrån svenska som andraspråk föranleder ingen annan bedömning då betygskataloger och omdömen visat att eleverna bedöms i enligt kursplanen för svenska. Elever som har behov av det ska få undervisning i svenska som andraspråk. Att elever, trots behov, inte får undervisning i svenska som andraspråk är en brist.

Extra studietid**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av inskickad dokumentation och av intervjun med rektorn framgår att skolan erbjuder eleverna i årskurs 4-6 extra studietid i 100 minuter.

Rättslig reglering

Eleverna i årskurs 4-9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka och undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen. (10 kap.5a § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med extra studietid då eleverna i årskurs 4-6 inte erbjuds extra studietid minst två timmar per vecka.

Kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att det förekommer kränkningar på skolan och att de vuxna reagerar och agerar när kränkningar sker. Det är framför allt verbala kränkningar som förekommer. Enligt lärare och rektorn anmäls inte alla kränkningar som personal får kännedom om. Det är framför allt brist på tid som gör att exempelvis verbala kränkningar inte anmäls uppger lärarna. Om lärarna exempelvis löser situationen på plats genom samtal eller egna lösningar görs ingen anmälan. Enligt lärarna på lågstadiet var det relativt nyligen som de fick till sig att alla kränkningar ska anmälas. Elevhälsan uppger att de kränkningar som anmäls utreds och dokumenteras.

Skolan har en plan mot kränkande behandling och när en kränkning anmäls till rektorn får huvudmannen automatiskt besked om anmälan genom det digitala systemet.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen.)

En lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att anmäla uppgifter om kränkande behandling. Det framgår av utredningen

att all skolpersonal inte anmäler alla kränkningar som de får kännedom om. Enligt skollagen inträder skolpersonalens anmälningsskyldighet så snart personal får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är eller huruvida incidenten utgör kränkande behandling innan den anmäls till rektorn. När uppgifter om kränkande behandling inte anmäls systematiskt medför det att huvudmannen inte kan agera för att säkerställa att en utredning skyndsamt startas och eventuella åtgärder vidtas.

Vad gäller skyldigheten att starta utredningar för de kränkningar som rektorn får kännedom om, samt att vidta de åtgärder som krävs för att förhindra att kränkande behandling framkommer inget annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen.)

Älvdalens kommuns verksamhet vid Älvdalsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller bristerna. Det finns därför skäl att förelägga Älvdalens kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Trygghet och studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Studiero

I intervjuer med elever och lärare beskrivs studieron som varierande. Skolan har ett förebyggande arbete för att skapa studiero på skolan och skolan har satt in ett antal åtgärder i detta arbete.

Eleverna uppger att det finns ordningsregler på skolan och en konsekvenstrappa om eleverna inte följer reglerna. Att inte tugga tuggummi och respektera varandra är exempel på ordningsregler. Vidare berättar eleverna om disciplinära åtgärder så som utvisning ur klassrummet, kvarsittning om elever inte följer ordningsreglerna. Lärare uppger att ordningsreglerna tas fram i dialog med eleverna, genom klass- och elevråd innan de beslutas av rektorn. Under Skolinspektionens observationer

syntes inga mobiltelefoner. Både lärare och elever säger att skolan har mobilförbud hela skoldagen och att eleverna får lämna in sina mobiler när de kommer till skolan och får tillbaka dem när de slutar.

Trygghet

Samtliga intervjuade elever uppger att de är trygga på skolan, både i sina klasser, på rasterna och i övriga utrymmen. Eleverna berättar att det finns personal ute på rasterna och att det finns någon vuxen att vända sig till om något skulle hända. Elevernas upplevelse av trygghet följs bland annat upp i enkäter som Skolinspektionen tagit del av och skolan har trygghetsfrämjande åtgärder som exempelvis ett arbete för att alla elever ska känna igen de vuxna på skolan och rastaktiviteter. Samtliga intervjugrupper uppger att det finns elever som upprepat stör ordningen. Rektorn berättar att de utrett dessa elever och vidtagit åtgärder som exempelvis att ge undervisning i ett annat sammanhang samt att ha resurspersoner kopplade till eleverna.

Rättslig reglering

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen.)

Vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som

1. sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller
2. utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap.

Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än som avses i första stycket. (5 kap. 4 a skollagen.)

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler. (5 kap. 5 § skollagen.)

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en

befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. Åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. Enligt de förutsättningar som anges i 5 kap. 7–23 §§ skollagen får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål. Även sådana åtgärder får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (5 kap. 6 § skollagen.)

Om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § skollagen är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Vidare ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. (5 kap. 9–10 §§ skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Tonny Johansson.

Föredragande i ärendet har utredaren Jenny Segerberg varit.

I ärendets slutliga handläggning har även utredarna Ida Domeij och Anna Thörne medverkat.